

Antropologický rozbor žárového hrobu z mladší doby bronzové z Drahelčic, okr. Praha-západ

Petra Beran-Cimbůrková

1. MATERIÁL A METODY

Zpracovávaný kosterní materiál byl nalezen během záchranného archeologického výzkumu v roce 2013, který předcházela výstavbě rodinného domu v ulici Na Malé Růži v Drahelčicích. Jedná se o velmi porušený žárový pohřeb, který byl umístěn v keramické nádobě, která byla kvůli nekompletnosti datovatelná pouze rámcově do mladší doby bronzové (blíže *Stolz – Stolzová 2016*). Žárový pohřeb vyzvednutý archeologem byl hodnocen na základě metod uvedených v publikaci Milana Dokládal (1999).

2. VÝSLEDKY

Hrob v objektu 20

Popis nálezové situace: Žárový hrob umístěný v keramické popelnici (v kruhovém objektu o průměru cca 46 cm a hloubce 25–30 cm), jejíž horní část byla zničena orbou. Hrob obsahoval kromě spálených lidských kostí a zlomků rozpadlé keramické nádoby (popelnice) i tři zlomky z misky/koflíku s esovitou profilací uloženého v popelnici, jeden zlomek okraje zásobnice uloženého v popelnici a zlomek neurčitelného bronzového artefaktu uloženého v popelnici. Fragmenty kostí byly velmi drobné, největší zlomek nepřesahoval svou délkou ani 4 cm. Antropolog nebyl přítomen u vyzvedávání hrobu, a proto se vertikální uložení jednotlivých částí těla nedá posoudit.

Popis zlomků: *Lebka:* Největší fragment z lebky měl délku 3,1 cm a byl z týlní kosti (jeden okraj s lambdovým švem). Dále byly identifikovány pouze zlomky dalších plochých lebečních kostí a pravděpodobně pyramidy kosti skalní. *Osový skelet:* Nebyl zachycen. *Horní končetiny:* Zlomky těl dlouhých kostí. Největší zlomek měl délku 3,9 cm (z dlouhé kosti předloktí). *Dolní končetiny:* Drobné zlomky těl dlouhých kostí.

Tab. 1. Žárový hrob z Drahelčic. Počet kusů, váha jednotlivých skupin zlomků a objem drobných zlomků spálených kostí

Kategorie	Počet kusů	Váha
zlomky do 19 mm	nepočítáno (cca 230 ml)	205 g
20–29 mm	30 kusů	35 g
30–40 mm	18 kusů	39 g
zlomky z lebky	11 kusů	12 g
Celkem	59 kusů + cca 230 ml	291 g (cca 330 ml)

3. ZÁVĚR

V materiálu byly nalezeny velmi drobné spálené lidské kosti (největší fragment z dlouhé kosti předloktí měl délku 3,9 cm). Nebyl nalezen ani jeden zub, kloubní plocha či drobné kůstky z článků prstů ruky nebo nohy. Váha kostí neukazuje na uložení kremace více jedinců. Většina zlomků spadala do kategorie velmi malých zlomků (do 15 mm) podle Wahl 1982 (in *Dokládál 1999*, 42). Objemově šlo dle Stloukala 1982 (in *Dokládál 1999*, 43) o malé množství (100 až 499 ml). Teplota během spalování dosahovala nad 750 °C (*Dokládál 1999*, 38) a kosti vykazují parabolicky probíhající pukliny. Celkový stupeň spálení je dokonalé až křídovité (IV–V) s barvou kostí mléčně bílou. Nalezené zlomky ukazují na dospělého jedince. Bohužel vzhledem k opravdu drobným zlomkům nebylo možné žádné další určení a jedná se o zcela nereprezentativní hrob dle klasifikace Herrmanna 1988 (in *Dokládál 1999*, 47).

LITERATURA

Dokládal, M. 1999: Morfologie spálených kostí. Význam pro identifikaci osob. Brno.

Stolz, D. – Stolzová, D. 2016: Záchranný výzkum středobronzového sídliště a mladobronzového hrobu v Drahelčicích, okr. Praha-západ, Archeologie ve středních Čechách 20, 263–273.

Anthropological analysis of a Late Bronze Age cremation grave from Drahelčice, Prague-West District

The analysed skeletal material represents a heavily disturbed cremation burial which was placed in a ceramic vessel dating from the Late Bronze Age (for more details see *Stolz – Stolzová 2016*). The material contained small charred human bones (the largest fragment of a long bone of the forearm measured 3.9cm). No teeth, articular surfaces or small parts of the phalanges of the hand or foot were found. The weight of the bones does not support the theoretical possibility that more cremated individuals were buried together in one grave. Most of the preserved fragments fit into the category of very small fragments (up to 15mm), and the volume was also relatively low (100 to 499ml). The cremation temperature reached more than 750 °C and the bones show parabolically shaped cracks. The total degree of cremation is complete to chalky (IV–V), with a milky white colour. The discovered bone fragments point to an adult individual.

(English by Jan Machula)